

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház, I. emelet.
Kiadóhivatal: Kaza! József könyvnyomdája, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felölös szerkesztő és lapfőigazgató:
Dr. Lemberger Ármin.

Előfizetési árak
Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre
2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

A munkás közvetítő intézet.

A kereskedelmi miniszter urat a legjobb intencziók, a legideálisabb hazafiság vezérelték, mikor egyelőre a fővárosban egy munkásközvetítő intézetet létesített. Hogy be fog-e válni, és célszerűnek fog-e bizonyulni egy oly országban, a hol az ipar még csak a kezdetlegesség kezdetén van, a hol a vállalkozó szellem a nyilvános szereplés lámpalázától idegessé lesz, az más kérdés. Különbben nem tartozik reánk az ily mélyreható szociális csomó megoldása. Sem a kellő nemzetgazdasági tudás, sem a hozzávaló kompetencia nem áll rendelkezésünkre. Az egész ügyet csak azért hoztuk felszínre, hogy a kellő consequenciát a mi vidékünkre, erre a nagy területre levonjuk egyrészt, másrészt, hogy kellő indokollással bebizonyítsuk, minő egyoldalú, félszeg munka egy ilyen intézmény. Beszéljenek a tények: A filloxera sújtotta vidék lakossága, mely még nagyon szegény, hogy munka idejét, és kenyerre szükséges félérjeit a szőlők rekonstruálására fordítsa, kora tavasztól kezdve, a vándorbotot kénytelen kezébe venni, és messze vidékekre kivándorolni. Nagyon éhes, ruhája sínes, a házikójára sem fizetheti az esedékes adót, és így nem ér reá, hogy valamelyik munkásközvetítő intézet közbenjárását megvárhassa. Tarisznyáját egy fekete kenyérral megtölti, és addig megy míg valami munkára nem akad. Így például Báltaszék községből február eleje óta hetenként kétszer 10—15 családfele egyenesen Németországba megy, hogy ott munkát vállaljon. Azonkívül számtalan megy Rumániába, Boszniába, Herzegovinába és a szélrózsa minden irányába. Hány községé van Tolnamegyének a honnan

százával vándorutra indulnak. Mindezt ezen jó és kilartó munkások nem kedvtőlésből vagy luxusból teszik, hanem kényszerből, a szükség, az inség és a családjuk iránti szeretet által ösztökélve. Vagy talán azt hiszi valaki, hogy az a munkás, a ki még néhány év előtt jó módban élt, a ki a hazai rögöz testestől-lelkestől ragaszkodott, szívesen hagyja el községét, házikóját, édes otthonát, vagy szeretett családját? Szívesen dolgoznék itthon a munkadíj felényért, csak övével megoszthatná a verejtékével kiérdemelt falatot. Megrendül az ember szíve, végig futja a hideg borzongása, mikor a marczona munkás, a kit a sors csapása alig tud érzékenyvé tenni, az övétől elbucszuk, és a fájdalom, a bizonytalan viszontlátás könnyeket fakaszt szemeiből. Az egykori dúsgazdag Tolnamegye, a mely még évek előtt, a messze vidékről oda töduló ezreknek munkát adott, kénytelen ma legjobbjainak ugyanannyijait szélnek eresztetni. Hol vannak azok a munkásközvetítő intézetek, a melyek a mi embereinknek itthon munkát tudnának biztosítani? De nem akarunk Cicero pro domo sua lenni, menjünk odább.

A „Bajai Hírlap“ egy multkorai számában megemlékezett a Baján megtartandó iparkiallításról, és nagyon helyesen megjegyezte, hogy az iparosok, kik sok időt és fáradságot vesznek, hogy munkájuk hiába ne legyen, a legszebb dolgokat ki fogják állítani, de vásárló nagy közönség hiányában, ezen díszes tárgyakat minden valószínűség szerint kénytelenek lesznek műhelyükbe, vagy más helyiségbe visszahelyezni, és a pornak, a szűnnek táplálékul örök emlékebe adni. Sajnos, de igaz. Mindezekre csak azon megjegyzést vagyunk bátrak

kockázthatni, hogy a vezető elemek, a kik hivatalva vannak a munkás, az iparos megélhetése és proszperálása iránt gondoskodni, ne törjék a fejüket a munkásközvetítő intézet szalmatűzén, hanem létesítsenek első sorban oly intézményt, a hol a munkát értékesíteni lehessen. Mert, mit csináljon az a munkás, az a becsületes iparos, ha készen van a munkája és nincs a ki megveszi? Abból sem adót, sem kenyeret nem tud kéréselni. Iparunk, közgazdasági viszonyaink szerencsétlen helyzete miatt, külföldi piacokat gyenge felkeresni. A belföldi piacok pedig a közlekedési hiányok miatt oly távol esnek egymástól, hogy oda jutni csak a legnagyobb idő és pénz pazarlás mellett lehet. Az iparos ilyent nem kockázthat. Vidékről pedig az iparost saját városában felkeresni, a vevő részéről ismét csak pénz és idő pazarlás volna, így tehát marad minden a régivel, avval a külömb-séggel, hogy régente volt minden vidéknek az ő vidéki emporiumja, a melyben bizonyos időben megvolt a vevő és eladó közt a meghatározott találkozás. Ha időpazarlás volt is, az nem volt lényeges, mert a létért való küzdelmében órai és napjai nem voltak oly drágák, mint ma, a mikor minden percznyi idejét fel kell osztani, mert annak minden percznyi idejét fel kell osztani, mert annak a fele csak az övé, a másik nagyobbik fele a kulturállamé, és így nem juthat senkinek sem feleslegese, hogy azt pazarolja.

Igen, igen Kegyelmes Urunk! nekünk a Közép-Duna körüli nagy vidéknek nem hiányzik a munkás, mint inkább a munkásközvetítő intézmény. Ma már márczius hó végén vagyunk, és már az ötödik hónap óta ez a nagy vidék, ez a széles terület

TÁRCZA.

Leánynéző.

A „BAJAI HIRLAP“ eredeti tárczája.

Irtá: Idem.

„Hagyd abba a himzést, Irén, és jöjj ide hozzám. Komoly dolgról akarok veled beszélni. De kérlek, nyisd ki előbb az ablakot, olyan nyíle, szép idő van künn! Így ni. Már most jer ide kis leányom, és figyelj rám, de jól figyelj, mert a jövődről lesz szó!“ . . . A fekete ruhás, halovány asszony összehajította a levelet, a melyet eddig olvasott, és szeretettel ölelte át a viruló, szép leányt, a ki fekete fürtös fejcsékejét anyja fele fordítva, figyelmesen hallgatta annak szavait.

„Ide hallgass, kis leányom. Elhunyt édes jó atyádnak volt egy nagyon jó barátja, aki évek előtt elköltözött innen. Te akkor még egészen kicsiny voltál, ennek a jó embernek volt egy fia, és mi már akkor egymásnak számtalan titkeit! Azóta az a fiu nagyon szép társadalmi állást vívott ki magának, két év előtt elnyerte az orvosi diplomát, és azóta külföldön tartózkodott. Az öreg ur mindig csak jót tudott írni a fiáról, és ma arról értesít, hogy fia egy hónap múlva haza jön, s mivel ő neki is legforróbb vágya, hogy ti egymáséi legyetek, tehát egy hónap múlva elfognak jönni, hogy megkérjék tőlem a kezdetet. Így hát már most mennyasszonynak tekintheted magad Irénkém, és én is boldog vagyok, veled együtt érek, hogy jövődet biztos kezekben tudom!“ . . .

A fiatal leány lecsüggesztett fővel, szótlánul ült helyén. Édes anyja már elhagyta a szobát, és ő még mindig mozdulatlanul, némán bámult maga elé, mintha az a váratlan esemény megbénította volna gondolatmenetét.

Mennyasszony volna már?! . . .

Le volna kötve egy férfihez, a ki előtte teljesen ismeretlen, egy idegenhez, a kit sohasem

látott! Lehetséges volna-e, hogy az anyja, az ő édes jó mamája, az ő tudta és beleegyezése nélkül már eleve odaigérté volna a kezét! . . . Hiszen igaz, az anyja szemei előtt leánya biztos jövője, jóléte lebegett, és nem is gondolt arra, hogy megkerdje leányától, akit még félig gyermeknek tartott, vajjon szabad-e még a szíve, rendelkezhetik-e szabadon a kezével? . . . Pedig . . .

A leány lüngra gyult arczával szökött föl helyéről, megijedt, megretten a saját gondolatától. Leült a himzése mellé, és elkezdett lázas gyorsasággal öltögetni. — Nem, nem fog sem mire sem gondolni, hisz elvélre is, egy hónap hosszú idő, jöjjön hát aminek jönni kell! . . .

De alig pár percz múlva keze lankadtan hanyatlott az ölébe, szemeit tétovázva, morogva jártatta körül. Oh, nem lehet azt olyan könnyen venni!

Vajjon milyen az az ember? Milyen a külseje, a jelleme? . . . Ki tudja, nem lenne-e rá nézve is kényszer ez a házasság, nincs-e már neki valakije, a kit szeret, a kit szívesebben emelne magához, mint őt, az ismeretlen, sohasem látott leányt! Ha ez úgy volna, Istenem, ha így lehetne! . . .

Közei mintegy önkénytelenül imára kulesóldtak, az arczán két forró könnyesepp gördült végig.

De mindegy, ő nem lehet az ő neje, ő nem fogja őt tudni szeretni soha, mert már szeret, és — mást szeret! Az ő kedves „csunya doktorját“ szereti; és lehet az az idegen még oly szép, tudós, művelt és gazdag, ő nem fog az Imréről lemondani, nem, soha!

A szeme büszkén fölragyogott, az arczán az öröm pirja égett, visszanyerni érte az erélyt, az akaraterejét. Hogy is tudott csak így megjedni! Hiszen Imre ugy sem egyezett volna ebbe bele! . . .

Igen, az ő kedves „csunya doktorja!“ De bizony nem csunya az! Mondhatnak a lányok a

mit akarnak, azért mert az arca clyan napsütött, nem rút, hát ez még inkább emeli ki férfiaságát. Minden, minden tetszett neki ezen a férfin, a dús, szénfekete haja, napbarnította, bajszos arca, de mindennekefelett azok a gyengéd nézésű, biztató kék szemek! Milyen más ő, mint ezek a többi üres fejű léhűtők! Ő nem mond elesépet, üres bókokat, nem untatja salon pletykával, hanem mesél neki az utazásáról, a külföldön szerzett tapasztalatairól, anyai sok szépet, hogy élvezt hallgatni. Hogy megváltozott ügyetlen, félénk természete ömellte! A gyámoltalan, naiv gyermekleány, aki elbújt a látogatók előtt, egyszerre milyen bátran, elfogulatlanul kezdett csevegni, hogy eltűnt minden félénksége, gyávasága! Bizony, akár milyen legyen is az az idegen, nyomába sem léphet Imrénék! . . .

Mégis, mégis, az birja édes anyja szavát, neki igérték őt oda, és nem neheztelne-e meg az anyja, ha megtudná, hogy eltűnt előtte valamit, hátha nem is egyezne bele, hogy Imre felesége legyen! Hiszen alig ismerik Imre viszonyait, csak annyit tudnak róla, hogy orvos, a ki a külföldről haza jövet, egy jó barátjánál akarja kipiheenni az út fáradalmait.

Ez pedig kevés az édes' mamának, már most mi lesz hát a dologból, Istenem, én Istenem! A fiatal leány szeméből megint csak kiesordult a könny. A kezével zokogva fődte el arczát.

„No lám mit látok, kis Irénke, kegyed sirni is tud! Talán eltört az egyik bábuja, azt siratja? — hallatszott egy vidám férfi hang, és az ajtóban megjelent a „csunya doktor“ vállas alakja.

A leányka megrettenve törölte le az áruló könnyeket.

„Késő, már láttam, — nevetett a férfi, megszorítva a leány kezét —, hiszen nincs azon náit szégyelnie!“ . . .

Irén ajkán egy haragos felelet lebegett, de a mint szemeit felvetve, bele nézett azokba a biztató, szelid kék szemekbe, amikor látta azt a

csak nagy kerülővel, idő és pénz pazarlással tud egymással érintkezni. Öt hónap óta nincs jóformán semmi összeköttetésünk egymással. Hogy prosperáljon ilyen feltételek, ilyen avatikus állapotok mellett az ipar és kereskedelem? Mit használ ezen vidéknek egy létesítendő munkásközvetítő intézet, mikor kereseti piacok hiányában nem tudjuk munkánkat értékesíteni és érvényesíteni. Szánja el magát Kegyelmes Urunk a Közép-Dunát áthidalni, Baja és Báltaszék közt az összekötő vasutat létesíteni, majd akkor magától elcsik a munkásközvetítő intézet szükségére. Adjon módot és alkalmat hozzá, majd mi magunk közvetítünk. Nem lesz szükséges, hogy a Tolna és Baranya megyei családapa száz meg száz mértföldnyire vándoroljon, hanem megtalálja mindenki itthon. Nem kell majd előre rettegnie a bajai iparosnak, hogy iparmunkáit re bene gesta újból haza viszi és vevők hiányában, emléknél elteszi, ha nem akad munka, akad vevő anélkül, hogy idő és pénz pazarlást kockáztatnia kellene. Ez az alfaja és omegaja a dolognak, és még az intéző körök ezt nem akarják felismerni, addig mi csak tengődni fogunk, de tisztességesen meg nem élhetünk.

Báltaszék, 1900. évi márczius 27-én.

Dr. Boszkovitz Mór.

Néptanítóink anyagi helyzetéről.

Irtá: Lévy Kálmán.
(Folytatás).

Ime, ily tényekkel találkozok először a kezdő tanító, midőn nemes hivatásának magasztos erzesétől áthatva s a jövőbe vetett bizalommal lép rögző pályájára; ime, ily tények fejlesztik buzgalmat s fokozzák ambícióját! S mikor látja, hogy a tanítók fáradságos munkásságának az a bére, hogy alamizsnáját eszököntik, hogy megélhetésének föltételeit eszökítják, vajjon mily fogalmak ebrednek lelkében az iskola emberei iránt? . . . És ha épen érdemes, családos tanítónak jut osztályrészeül ez alamizsna, mihez fogjon vele! Vajjon képes-e ebből családjának híven gondját viselni, gyermekeit méltó neveltetésben részesíteni? Tudja-e fedezni köteles kiadásait (adó, nyugdíjárulék stb.), képes-e eleget tenni társadalmi és egyéb anyagi kötelezettségeinek?

S hogyan lehet mindezt épen ma, mikor a megélhetési viszonyok a régiekhez képest tetemesen sulyosodtak, s mikor a tanítónak mai társadalmi kötelezettsége is oly sok terhet rak vállaira? — De azért a néptanítótól megkivánjuk, hogy testestől-lektestől az iskolának éljen, tehetségét és idejét kizárólag nemes hivatásának szentelje.

gyengéd, szeretetteljes pillantást, a mivel azok a szemek rajta fügtek, egyszerre elszállt minden haragja és a két kezével forrón megszorította a férfi kezét.

„Ha tudná Imre, milyen komoly ok miatt sirtam, bizony nem gnyolódna így velem!”

„Komoly ok miatt! Lássuk csak, ki tudom-e találni. Ugy-e férjhez akarják adni?”

A leány ijedten kapta el mindkét kezét.

„Hát ezt meg már honnan tudja?”

A doktor vállat vont.

„No bizony, nem kell ehhez boszorkányság! De eltaláltam ugy-e? — kérdezte diadálisan.”

„Él, . . . esügrasztette le fejét búsan a leány és olyan szomorú, de olyan nagyon szomorú arcot vágott, hogy a doktornak megessett a szíve rajta.

„De kedves Irenke, nem kell ezért ilyen kétségbeesett arcot vágni, hiszen ez egészen rendes dolog, ennek így kell történni. Bizony majd megérem én is, hogy a kis Irenke az utolsó bábu helyett egy nagy, eleven bábút kap játszótársul!”

„De nem fog kapni, mert nem akar kapni!”

„Vajjon? Ki hát az a boldog halandó?”

„Én nem ismerem, sohasem is láttam!”

„Hm, no de elég, ha az édes mama ismeri!”

„De mikor? Sem ismeri, nem is látta soha!”

„Furesa, de hiszen azért mégis csak be fog válni!”

„De nem fog bevalni, érti; én nem akarom! És lehetséges, hogy én sem fogok neki tetszeni! Talán ő épen a szökét és nem a barnát szereti, mint a milyen én is vagyok.”

„De már ez ellen határozottan protestálok, annyi jó izlést felteszek arról az arról, hogy a barna és nem a szöke után bolondul, az bizonyos!”

„Micsoda, az bizonyos? Hát talán szeretné is ha így volna? Olyan hidegen, gnyosan beszél,

S ha akad (?) néha valami-féle tisztességes mellekkesete, már az szemét szur, mert azzal — mint mondják — ereje szertforgasolódik, munkakedve lankad, s nem képes néptanítói földadatának teljesen megfelelni, mert az egész embert kíván. — Szóval legyen néptanító a szó legnemesebb értelmében, s tengődjék családjával egy, a hogy tud. Bizony így gondolkodnak sokan. De tudja az, a ki az élet ezonyi hajait és szükségét ismeri, hogy mily sokszor kell anyagi zavarokkal küzdenie a tanítónak akkor, midőn ideális munkájához a legderültebb nyugalomra, gond nélkülű kedélyre volna szüksége. . . .

De feleljünk immár a kérdésre, vajjon mi indította városunkat ama szerencsétlen elhatározásra, hogy a néptanítói törzsfizetést a legutóbb alkalmazott néptanítóknál eszökentse? Talán a tanítóknak kell keresnünk az okot? — Hogy vannak a bajai farsadalomnak olyan „számottevő” (!) tagjai is, kik a tanító személyét és munkáját vajmi kevésre becsülik és társadalmi állásáról sem sokat tartanak. — azt jól tudjuk, Az sem új előttünk, hogy sok „művelt”-nek tartott társaságban jóval többre becsülik az írnek, jegyzőségét, vegrehajót, vagy egy fokkal magasabb rangban működő urakat — kiknek sokszor nincs meg még a tanítóképzőbe való fölvételhez u egy-kivántató qualificatiójuk sem — a szegény néptanítónál. — De, hogy a valóban számottevő és művelt körök igazán megbecsülik a derek néptanítót, s munkáját a valójában tudják méltatni — arról is biztosak vagyunk. Mert a modern tanító társadalmi műveltsége, általános és szakirányú képzettsége méltán megállja a sarat. Hosszas elméleti és gyakorlati munkásságnak s önképzésnek eredménye a tanítói oklevél, tehát arra alaposan rá kell szolgálni. A tanítóképző-intézetben hivatott erők iparkodnak egész embert képezni a fontos pályára, s így az ismeretek mellett növendékeik lelkébe a vallásos, erkölcsi és hazafias érzelmeket és az általános társadalmi műveltséget is bevésni törekzenek; s az elfogulatlan bíráló bizvást el is ismeri általánosságban a tanítóság általános és szakirányú képzettségét; vallásos, erkölcsi és hazafias működésüknek eddig elért szép eredményét sem veheti tagadásba. S általánosan bizvást a bajai néptanítókról sem vélekedhetni másképp; derekasan megfelelnek azok hivatásuknak. . . . Nem, szó sem lehet arról, hogy néptanítóinkban keressük az okot!

Talán pénzügyi okokról lehet szó? Nincs elegendő pénz? . . . A népnevelés az egész világ civilizatiójának, szellemi, erkölcsi és anyagi erjének fentartó tényezője, szóval boldogulásának alapföltétele és érte sokat áldozni kell. S ha így valaki városunk boldogulására nézve kulturális haladását nélkülözhetetlennek tartja, s akkor, mikor sok mindenféle löbbé-kevesbbé szükséges kiadásra jut pénz, azt állítja, hogy csak a népnevelés munkásainak méltó ellátására nincs elegendő pénz, abból csak a sötét, rosszakarát szöhlhat. Hisz legutóbb is őszinte örömmel halottak és olvastuk városunk pénzügyi viszonyainak folytonos javulásáról szóló hírt, s hogy ilyenformán a városi pótdadót 2%-kal eszökenteni lehetett. A pénzügyi viszonyok jobbra fordultával

mintha. . . . A leányka hangját elfojtotta a zokogás, sirva borult a kis himző asztalra.

A rossz doktor még arra sem ijedt meg, sőt még mosolygott is, ravasz hamiskás mosolylyal, és a felkarjával erősen átölelte a zokogó leányt. „Nagy gyermek maga, Irenke! Minek még most kétségbeesni! Nincs még elveszve semmi sem! Annak az urnak okvetlen ide kell jönnie magáskat megismerni, mert elvégre is, hogy úgy mondjam, zsákban macskát senki sem vesz!”

A leány haragosan kapta föla fejét, kicsinylően biggyesztette föl az ajkát.

„N, hallja, Imre, de ostoba hasonlatai vannak!”

„Ugy kellett volna mondanom legalább is hogy ezézet, ugy-e? De ha nem tudok jobbakat! Majd maga fog engem jobbakra megtanítani, fölteve — és lehajolva a leányhoz, magához vonta annak firtós fejét —, feltéve, ha annak az urnak a szöke tetszik és nem a barna”. . . .

Bizony, bizony, álmatlan, hosszú éjszakákon, kínos, véget nem érő nappalokon az volt egyedüli reménye Irennek, hogy hátha, hátha nem fog tetszeni neki, ha kivetni valót fog rajta találni! Hogy kívánta, mennyire óhajtolta ezt!

A gyötörő nyugtalanság, a kínzó bizonytalanság valósággal beteggő tették őt. Elröppent ajkairól a dal, elhervadtak arczáról a rózsák, úgy járt kelt mint egy alvajáró, örökös rettegőssel, félelemmel eltelve. Amugy is összetört, megkínzott lelkébe egy rettentő kétey fészkelte be magát, ha Imre nem szeretné őt eléggé? . . .

Hiszen míg ő a megörüléshez, kétségbeeséshez van közel, addig a doktor a legkevesbbé sem változott, épen olyan vidám, adomázó mint eddig volt, észre sem akarja venni, hogy örületes gyorsasággal közeledik a kitzótt határmag. A szegény leány, ha a sivar jelenen, a kevés reményt nyujtó jövőn végig tekintelt, magánkiül tördelte kezeit, fuldokló zokogással rebegve:

a városi tisztviselők fizetésének javítása is szóba jött. S a szót már tett is követte: a polgármester és egy-két más városi tisztviselőnek fizetését fel emelték. Ennyit tudunk. De vajjon a városi pénztárból fizetett néptanítók fizetésének rendezése szóba jött-e? — Nem tudjuk. — De akármint mondjunk is a város pénzügyi viszonyairól, annyi bizonyos, hogy egy részről törvényes köteletség, másrésztől méltányosságon alapuló égető szükség, hogy a városi pénztárból fizetett néptanítók silyany anyagi helyzetén javítsunk.

S a jóakarát mihamarabb megteheti ezt. Abba vetjük reményünket. Hiszszük, hogy ezután Baja városa nem fog megelégedezni a pénztárból fizetett szegény néptanítóiról, s a mit éveken át jogos, avagy méltányos anyagi érdekeik ellen mulasztott, ezután híven kárpótolni fogja. Bizunk az illetékes körök jóindulatában, kik ime hallották az igaz szót, s azt bizvást nem csak észbe venni, de megszívlelni is fogják. Adja Isten, hogy így legyen!

(Vége).

Helybeli és vidéki hírek.

Személyi hír. Polgár József a szabadkai kir. törvényszék elsőke a járásbíróági ügykezelés megvizsgálása végett városunkban időzik.

Sorozás. A folyó évi utjonezallításra felhívott (1877., 1878., 1879.-ben szül. évfolyambeli) hadkötelesek Baja város mint önálló sorozó-járas részéről f. évi április hó 7-én és 9-én fognak sorozó-bizottság elé állítani, és pedig április 7-én az I-5ö, 9-én a II-ik és III-ik korosztálybeli hadkötelesek. A sorozás a jelzett napokon reggeli 8 órakor veszi kezdetét a Bírány szálloda emeleti nagytermében. Április 9-én állítanak elő azon vidéki illetőségű hadkötelesek is, kik a helyben való állításra illetékes hatóságuktól engedélyt nyertek.

A főgymnasiumi ifjuság hangversenye. Városunk színe-javából összerborzott közönség gyült egybe keddén a főgymnasium dísztermében, hogy végig hallgassa, — nem, a szó legteljesebb értelmében végig élvezze azt a gyönyörű előadást, amit a főgymnasium ifjusága a vivő iskola és a zenekar, az intézet e két legfiatalabb institucziójának javára rendezett. A magas művészi színvonalon álló hangversenyt a Hymnusnak fennen szárnyaló dallama vezette be, melyet az ifjusági ének- és zenekar Nagy Vasul tanár mesteri vezetése mellett, kifogásztalan szabotossággal előadott. Ezután Fölker Gusztáv intézeti igazgató olvasta fel a „zene nevelő hatásáról” írt érdekes tanulmányát, melyben mély és alapos szakismeretekre valló tudással bizonyította, hogy a zene nem csak az ember lelkiéletére, hanem a test fejlődésére és idomítására is mily nagy és jötekonny hatást gyakorol. A felolvasót kiválóan tanulságos és szép felolvasásért élenken meglapsolták és megratulálták. Ezután Koller István, Hülländer Aladár VIII. o. t. és Scherer Sándor VII. o. t. adták elő „Az öreg asszony meseje” című melodrámat abban mindvégig precíz, szívet és lelket győ-

„Istenem én Istenem, milyen boldogtalan vagyok!” . . .

A gondos anya figyelmes szeme régen észre vette a leányka szenvedését, bármint iparkodott is azt eltitkolni. Az okot nem volt nehéz kitalálni, és a jó asszony önmagának tett keserű szemrehányást, önmagát okozta mindenért. Nem kellett volna olyan biztosan oda igéni Iren kezét, előbb meg kellett volna ismernie azt az embert, most már késő, Iren a doktort szereti, az a két fiatal lélek olyan jól megérti egymást! És ő, az anya, mit kívánhatna mást, mint leányka boldogságát? Olyan szívesen beleegyezne már abba is, hogy Iren a doktornak nyujtsa kezét, de az adott szö költe tartja, be kell várni a látogatást. Csak már itt volna az a nap, hogy a szenvedésnek, bú-bánatnak vége legyen, a mi az ő esendes boldog otthonát feldulta! —

A látogatásra kibűzött nap előtt Iren — izgatottan, nyugtalanul járt-kelt a szobákban. A mikor a szokott időben a doktor belépett, a szegény leány félre tevé minden illetet, tartózkodást, zokogva sietett elébe, — és mint egy felénk özike, remegve simult oda hozzát.

A doktor maga is megdöbbsent egy pillanatra. Aztán elővette minden tudományát, hogy megvizsgálja, megnyugtassa a felizgatott leányt, és a mikor végre a sok nevetett löhöságon, a mit előhordott, a leány is nevetett, megkönyömbülten söhajtott föl; „No hát, mi megérdemeljük, hogy az az ur a szükségesért rajongjon, a mit azonban én költe hiszek!” . . .

II.

Az édes anya megnézte még egyszer leányka tolettjét, és homlokán eszökölva a remegő leányt, vizgatáló, bátorító szavakat sutlogott neki. Aztán sietett át a szalonba, mert a kapunál megszóltat már a villanyos csengő éles hangja.

Iren támoilygva támaszkodott az ajtónak,

nyörködte, művészes előadásban, melyvel más alkalommal és az ifjúság hangversenyein, de ezúttal is oly méltón megeredmelt tapsot aratott. Majd *Bruck* Aurel VIII. o. t. szavalt a Tóth Kálmán „Losonczi özvegye” című poemáját, azaz a vervevel és tökélyvel, melyek az ő szavatait oly előnyösen jellemzik. Ezután ismét az ifjúság ének- és zenekara adott elő egy népdal-egyveleget költészetes mellett, melyet meg is kellett ismételn, majd *Bettelheim* Sándor V. o. t. szavalt *Arany János* Koldus-ének cz. költeményét és igen ügyes szavalónak mutatkozott be. A hangversenyt az ének és zenekar által kitünően előadott „Hunyady Induló” lelkesítő hangjai rekesztették be. A legnagyobb elismerés illeti az ifjúsági ének- és zenekar kitünő vezetőjét *Nagy* Vazul tanár urat, a ki a heterogén elemeket oly szép összehangzatos együttműködésre betanítani tudta. — Az ifjúsági ének- és zenekarnak pedig mi is csak igazgatójuk szavait idézhetjük: „Fiain, csak énekeljétek” —, minél gyakrabban, mindig fokozódó sikerrel.

A földmivélsügyi miniszter, Fuller Lajos bikityi lakost Baes-Bodrogh vármegye bajai járására nézve a gazdasági tudósítói tiszttel megbizta.

Hymen. *Czernay Imre* ipt. alelnök és *Sinkó Terike* kisasszony törvényes házasság kötése április hó 4-én fog végbe menni; — ezen alkalommal fogadja az új pár öszinte örömlük kifejezése mellett szerencse kívánatát több iparos társának.

Közbiztonság. Azok a bizonyos ismeretlen tettesek a múlt héten újra derekasan és ambíciózusan működték anélkül, hogy incognitójukat lekelt volna tenni. Szombaton bezárkózott közülök 1—2 ember a bajai zsidó templomba, valószínűleg a női karzatra, ahonnan leereszkedett és ott egy perselyt kifeszítvén az ablakon elsőzőköt éppen úgy, ahogy két év előtt eselekedte. A perselyt vasárnap — természetesen feltörve — megtalálták a vonatkerben. Valószínűleg ugyanazok megkereselték szombaton éjjel a szerbek templomába betörni. Az ajtó vasrudját és lakatját lefeszítették, de az ajtót magát nem tudták kinyitni. A csibélopasokról ezúttal nem szólnunk részletesen, csak jelezzük, hogy ilyen is volt néhány.

A régi bélyegek érvényességének megőrszababítása. A kereskedelmi miniszter rendeltet boesított ki, a melyben az osztrák értékű régi lelvéjegyek, valamint mult január hónap elején forgalomban kívül nem helyezett egyéb régi postai értékzikkéik érvényességének idejét ez év szeptember 30-ig meghosszabbítja. Emellegve a krajczárban számított lelvébélyegek és levelezőlapok még szeptember végéig használhatók.

Megőrült vasuti pénztárnok. Egy szegény tébolyodott ember számára kerestek tegnapielőt éjjel otthon a fővárosban, azonban egyetlen gyógyintézet se akarta fölvenni. Schober Károlynak hívták a szerencsétlen embert, és eddig a zombori vasuti állomás főpénztárosa volt, s így érthető, hogy egészen megzavarodott, mikor két héttel ezelőtt a gondjaira bízott pénzek közül egy négyezer koronás pénzes levél elveszett.

összekulesolt kézzel, előre hajolva figyelt, hátha így egy perczelés előbb megtudja a jövedőt! Ah hallga, most — most már jönnek, már itt vannak, a lépéseket is hallom! A szíve olyan félelmetes hangosan dobogott, rászorította mindkét kezét és még a lélegzetét is vissza fojtotta.

Most . . . ime — kinyílt a szomszéd szoba ajtaja és . . . uram, teremtom — mi ez? mit jelent ez? . . . Édes anyja a meglepetés hangos sikolyával ugrott föl ültéből, elkezdett sírni görcsösen, majd meg nevetett, kaczagott, és szétrántva a függőnyt, a meglepetésében mozdulni sem tudó leányt esokjaival, könnyeivel halmozta el, és e közben egyre sirt, egyre nevetett! . . .

Iréen lehunyta szemeit egy pillanatra, mikor a szobába lépett, és a mint azokat ismét felvette, akkor már két erős kar tartotta szorosan átölelve, két szelíd, biztató kek szem nézett rá végtelen gyönyörűséggel, meleg szeretettel, és füleiben a „csunya doktor” kedves hangja csendült meg: „Nos hát, kedves kicsi Irénkém, mégis nekem volt igazam, az az ur nagy előszeretettel viseltetik a barnák iránt. ugy-e?!” . . .

A fiatal leány azt hitte, hogy ez csak álom, hogy az a barátságos arcú, ősz firtűű öreg ur, a ki maga is a könnyeit törülgette, az is csak álomalak, mindaddig, még csak a jó öregnek magyarul, mentegetőző hangját meg nem hallotta: „Az Imre ideája volt ez. ő akarta, hogygyed előbb jól megismerni, mielőtt it mint kérő fellépne! Hát hiszen ez az egész csak egy kis „pia fraus”! . . .

„Természetesen, — mondta mosolygva a doktor; végtére is zsákban macska — akarom mondani ezizát senkisen vesz! . . .

A leány lángra gyúlt arczával kapta föl a fejét, és félig bosszusan, félig nevetve, szeretetreméltó duzzogással fonta két karját a férfi nyaka köré: „Menjen maga csunya ember, milyen ostoba hasonlatai vannak!

Az óta nem volt nyugodalma, dolgozni se tudott s mikorára megkerült az elveszettnek hitt pénz, már akkor annyira megbílt a szerencsétlen pénztáros lelki egyensúlya, hogy az állomásfőnök, Volk Lajos malházo kíséretében fölküldte Budapestre. A lópótmézi tébolydába nem akartak fölvenni. Erre a Szent-István kórháznál kertek beboesattatást, de itt is hiába. Annyit azonban megtettek, hogy egy elhasznált kenyszer-zubbonyt adtak a betegre. Így vittek Schoberet az első kerületi kapitányságra, Mig azonban Volk bement a kapitányság épületébe, hogy jelentést tegyen az esetről, a szerencsétlen pénztáros kiugrott a kocsiból s futásnak eredt. Erre a rendőrök s Volk üldözőbe vették. Óriási hajsza keletkezett, melyben részt vett az utca közönsége is. Nagy nehezen megfogták a szerencsétlent a honvéd szobornál.

A hála. Kovács Mihály ujvideki lakóshoz beállított nemrégiben egy fiatalember, a ki éjszákára lakást kért. Fáradt és penze nincs — ugy mondta, Kovácsnak megessét a szíve és az istállóban szállást adott a fiatal legénynek. Korán reggel, a mikor Kovács hazulról már eltávozott volt, megköszönté a fiatal ember Kovácsnének a nyughelyet és elment; Kovácsné is elhagyta a lakását és a piacra indult. A fiatal emberke észrevette ezt és visszafelé fordult, de zárva találta a lakást, mert Kovácsné ráfordította a kulcsot a kis gyerekeire. Az idegen kopogott az ablakon azt mondván, hogy itt felejtett valamit, a gyerekek kinyitották az ablakot, és ezen mászott be az éjjeli vendég. A lakásban mindent felforgatott és elvitt mindent, a mi csak keze ügyébe akadt. Kovács hazaérkezvén, szóvá tette a nagy rendetlenséget, mire a gyerekek mindent elmondtak. Kovács a rendőrségnél megtette a feljelentést, de csak a személyleírását tudta adni a tettesnek, és a kezében volt keresztlevelelől csak annyira emlékezett, hogy Istvánnak hívják és Szanádón (Torontalmegyeben) született. A rendőrség megkereste a szanádi elöljáróságot, a hol a tettest Brandmayer István személyében kipuhatolták. A tettest, ki mindent beismer, az ügyesség pártfogása alá vette.

Leányrablás. Zárity Emilia, B-Földvár egyik legszebb leánya a napokban hazafelé tartott, midőn az utczán hirtelen utját állotta kedvese: Erdélyi Miksa és ennek két ezimborája. Mindhárman közrefogták a leányt és magukkal hurcolták. A leányt a szerelmes legény több napon át magánál tartotta és végre is a hatóság adta vissza a megrémült szülőknek.

Öngyilkosság a pótadó miatt. Ó-Beesen sok keserőséget okoz a pótadó, de, hogy még öngyilkosságra is vigyen, ezt nem hittük. Pedig már erre is van példa. Gresics I. is oda jutott, hogy a pótadó határelékert ki volt tűzve a végrehajlás. De ezt nem bírta elviselni, elbúcsúzott tehát a feleségétől és azt mondta, hogy a kutba ugrik. Még mielőtt megakadályozhatták volna, bele is ugrott a kutba. De szerencsére a víz nem ért nyakig sem és így minden erőlködése daczára sem válhatott meg e sanyaru világtól, meg a pótadótól az elkseredett ember, mert leírát nyujtottak le és azon szépen felhúzták a korai fürdőzőt. Ha mást nem, ezt megérdemelné Gresics, hogy a pótadóját elengedjék neki.

Halálos verekedés. Szomorú vége lett a dombvár, sorozásnak. A katonasorba jutottak legénykedésének egy emberélet esett áldozatul és egy másiknak a rabságban való sünylődése lesz az eredménye. Tormási József neki legény az áldozat és Farkas József tüskei lakos a tettes, a ki fölött a májusban összeülő esküdtszék fogja kimondani a bűnöst. Ugy történt a dolog, hogy Tormási a korembában vesztett össze Farkással, Besorozták katonának és a hősi virtuskodásban folyton ingerelte Farkast, a kit alkalatlannak találtak. A szót szó követte és a megsértett Farkas azt akarta megmutatni, ha nem is lett katoná, van olyan legény, mint Tormási. Elővette zsebkését és szíven szúrta Tormásit, hogy ez azonnal meghalt. A tettest elfogták és vizsgálati fogságba helyezték.

A helybeli főgymnasiumban f. évi március hó 27-én rendezett *hangverseny* alkalmából a következő jószívű adakozók voltak gyogyesek a főgymnasiumi ifjúság új vívő- és zeneköltségének javára felüljelteni: Schmausz Endre (Zsabadka), id. Szutryé Lipót 10—10 kor; Kuts János (Bikity), Schlessinger Gyula 6—6 kor; Pollák Lajos, Wagner Antal 5—5 kor; Dr. Holländer Adolfné (Jan-kovácz), Dr. Bruck Samu, Fischer Pál, Dr. Hegedűs Aladárné, Keserics Ferencz (Mohács), Michitsch István, Özv. Michitsch Józsefné 4—4 kor; Dr. Bernhart János, Özv. Homann Adolf, Pollák Bernát, Vojnits Dániel 3—3 kor; Bernhart Ernő, Dr. Bruszt Lázár, Gasparik János, Goldstein Márk, Grigorjevits Milutin, Heller Richárd, Hesser Gyula, Kollár Agoston, Dr. Koller Imre, Özv. Dr. Nikolsburger Károlyné, Özv. Pelpovszky Lászlóné, Reich Vidor, Reiner Sándor, Rosenfeld Henrik, Özv. Stájer Kálmáné, Székely Károly, Tury Mátyas, Ujhelyi Géza, Weisz Rozsó 2—2 kor; Bodrogi Gyula, Erdős Jakab, Eckert Gyula, Evertovits János, Hengen József, Horváth Böske (Kaloosa), Juray Jozefin (Zombor), Kollár Ernő, Kovács Andor, Latinovits János, Latinovits Lajos, Láng Márton, Dr. Lemberger Armin, Dr. Margajits Edéné (Budapest), Piukovits Antal, Schmidt Ferencz, Özv. Sier Frigyesné, Sziráczky József, Szupper Mihály 1—1 kor; Szathmáry József (Vaskút) 60 fill. — Összesen 148 korona 60 fillér. — Fogadják a nemessivű jötevők az intézet halás köszöntelét. Baján, 1900. március hó 30. Az igazgatóság.

Szókimondó ujság. Ha minden termelő a saját termelését szállította volna; a közvélemény nem mellatlankodott volna annyit a zab fölött. A „Magyar Szó”, mely a zabügyet megerlelte az ítéletre, a saját termését kinalja a közönségnek. A közönség már ítelt e termés fölött. Soha magyar lap oly hamar s oly egyenesen nem jutott a közönség rokonszenvébe, mint a „Magyar Szó”, melyet általánosán magyar szó-kimondó ujságnak neveznek. És méltán. Az igazság pallosával áll őrt a magyar közelet kapui előtt, hogy a hipokrita alszenteskedés be ne törhessen oda. Kíméletlen, de öszinte szóval rántja le a leplet a hangzatos jelszavakkal dolgozó alakokról, a kiktől félt a magyarság ügyét. Mert nem csak szavában magyar ez az ujság, magyar minden ízében, hitvallása a legszélsőbb sovinizmus, a magyarság nemzeti karakterének érvényesülése az egész vonalon. A „Magyar Szó” minden rovata olyan, hogy gazdagságban, frissességben és ötletességben egy lap társa sem versenyezhet vele, politikai hírvovata pedig valóságos szenzációs minden számban. A „Magyar Szó” esténként 5 órakor jelenik meg s így korán reggel már a vidék legtávolabbi részében is olvasható. Előfizetési ára egész évre 28 korona, fél évre 14 korona, negyedévre 7 korona, egy hónapra 2 korona 40 fillér. A „Magyar Szó” kiadóhivatala Sarkányústea 3. sz. alatt van.

Hogyan lett egy házaspár 6 gyermekével boldog. Egy a fővároszhoz közeli vidéki városban élt férj és feleség 6 gyermekével. A férj mindig szorgalmas volt, de mégis csak ritkán sikerült neki valamit keresni, ugy, hogy családját alig tudta eltartani. Az asszonynak egyszerre csak azon gondolata támadt, hogy férje tudtán kívül részt vesz az osztályorsjátékban. Sokáig takerékoskodott a krajczárokkal, míg egy negyedeske sorsjegyet beszerezhetett volna; ekkor Török A. és Társa céghez, Budapesten, Váci-kört 4., fordult és megrendelt ott 1/4 sorsjegyet. Számát sem az 1-ső, sem a 2-ik, de a 3-ik és 4-ik osztályban sem húzták ki. Eleségvedve írt az asszony Török A. és Társa cégnek: „még csak két osztály, azután veszve vannak a megtakarított krajczárok”. Ez azonban nem így volt, mert az 5-ik osztályban nagy nyereményenyl húzták ki a számat. A Török-cég, mely előtt a család számalmas helyzete ismeretes volt, azonnal sürgönyözött az asszony részére megállapított ezimre, hogy sorsjegyüket egy nagy nyereményenyl kihúzták. Másnap már megjelent az asszony férjével együtt Török A. és Társa cég budapesti irodájában, de a férje előtt még titkolta, hogy mi történt. Csak amikor a hivatalos huzási jegyzékből meggyőződött és miután Török A. és Társa cégztől a pénzt felvette, adta meg urának a felvilágosítást. A szegény ember öröme leírhatatlan nagy volt, reszkető kezekkel és örömkönyvekkel szemében ölelte át feleségét ezen szavakkal: „neked köszönöm jó asszony, hogy mindkettőnket gyermekeinkkel együtt boldoggá tettél”.

A **Horgony Pain Expeller** igazi népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipőfájdalom, fejfájásnál, közsvényél, esznál stb.-nél a **Horgony-Pain-Expeller** való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásnak bizonyultak, sőt járványkórál, minő a kolera, hanyóhasfolyás, az alteteknek **Pain-Expeller**re való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitünő háziszér jó eredményvel használtatott az influenza ellen is és 40 kor., 70 kor. és 1 ftr. üvegenkénti árban a legtöbb gyogyészertárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint „Richter-féle **Horgony-Pain-Expeller**” vagy „Richter-féle **Horgony-Liniment**” kérendő és a „**Horgony**” védjegyre kérünk figyelni.

CSARNOK.

Gyászistentisztelet néhai Dr. Lemberger Henrikért.

Lélekelő, szép gyászünnepegy folyt le e hó 25-én az izr. iskola dísztermében. Ez intézet növendékei rótták le ugyanis ez alkalommal a kegyelet adóját az iskola megalapítója néhai **Dr. Lemberger** Henrik emléke iránt, Az ünnepegy a **Berger** Salamon főkantör vezetése alatt gyönyörűen előadott gyászdalok elnéklésével vette kezdetét, majd **Rosenfeld** Henrik hitk. tanár mondotta el az alább következő, mélyen megindító, szép emlékeszedet:

Szeretett gyermekeim!

Mélyen tisztelt hallgatóm!

Böleseink szerint az értelem nélküli ima olyan, mint a test, melyben lélek nincs, szükségesnek tartom tehát, hogy elmondandó imánk értelmét, okát és ezóját rövid egynéhány szóban kifejezésre juttassam.

Mely megilletődésre hangolt lélekkel jöttünk ide. Megújulva nehezül reánk nagy vesztőségünk maró kínjától felkorbaesolt lelkünknek ama hártatlan fájdalma, melylyel egy örökké tevékeny, minden szép, nagy és nemes iránt lelkesedő tanferfi elhunya kélbklent eltöltö.

Egy hónap, egy hosszú hónap mult azóta, hogy Mennyei Atyánk **Dr. Lemberger** Henriket, beesüllettel eltöltött élte alkonyán, földi zará-

doklása már tarlóban álló mezejéről az örökkévalóság esendes, boldogító homába visszahívta. Egy hónapja immár, hogy iskolaszékünk érd. tagjainak ama kimagasló alakja fölött bezarult a sötét sir, domborult a nehéz árt — — —. De szemünkbe újra tolt a könny, szívünkben újra kitör a bánat, lelkünket újra elhoritják a gyász komor árnyai, midőn körültekintünk és látjuk ama tántogó úrt, mely szeretett barátunk távozásával támadt, ki körülünkre annyi fényt, annyi dicsőséget árasztott.

„És nyugovék rajta az Ur szelleme, a bölcsesség és értelem, — a tanács és hősiesség —, a tudomány és istenfelelem szelleme”.

Iskolánk őrangyala vala Ő —, ki szikrazó szellemével a klasszikusok aethéri lelkét magába szívta, minket önképzésre —. Isten szent tanának fénytengerében való fáradhatatlan buvárkodásával pedig a héber irodalom párlag mezejének művelésére serkentett, buzdított és tanított.

Szeretett mesterünk vala — Ő —, ki világitó szellemének hatalmas szárnyain a tudomány legmagasabb ormaira fölrepült. — de leszállani is tudott a tanuló kis gyermekek egyszerű körébe, — azok tanítására, melyben egyedül találhatja az ember valódi nagyságot és méltóságát. — „A kisdember szája által erősített meg hatalmát”. — Szerelmes szívének teljes aradatával elhalmozá a művelődő ifjúságot.

A nevelés végzetlenség az erkölcsiség, az erény, a szeplőtlen jellem, szóval az aethika meg, testesült szemléltetőkepe vala Ő —, ki érdemei arany fonálára örökké tündöklő gyöngyörokat fűzött. Az enyhítés gyöngyeit a szenvedők —, a lelkesedés és bátorítás gyöngyeit a tudomány terén való küzdők, a hit és remény gyöngyeit a kétségbeesők részére; ki élte egész pályafutásán, de még mint testileg már megtörtött agyastán is örkődő tüzes orozslánya maradt a tanítás szent művészetének, ki nemes lelkének minden rostjával iskolánkban, szívünkben gyökerezett.

Most, hogy iskolánk ama lelkes önzetlen, alapvető munkása, — ki előtt még az öreg idő is meghajolva, elismerése ezüst koszorúját homlokára tűzte, — az örök, esendes szender karjába hanyatlott; iskolánk is gyászt öltött. Mert, ki vesztelt annyit, gyászbaborult családtagjain kívül, az ő kildőltével, mint mi, az iskola, melynek bánatára olyannyira érdemessé tette magát?!

Hadd szálljon tehát fohászunk az élet és halál Urához!

Indítsuk szívünket, lelkünket imára a megdicsőült lelki üdvéért!

Az ünnepélyt, melyen az elhunyt családjain és rokonságai közül, a hitközség elöljárósága és képviselőtestülete, az iskolaszék, az izr. szentegylet elöljárósága és képviselőtestülete, a nőegylet és leányegylet kiküldöttéi, az orvosi kar számos tagja, a m. kir. állami tanítóképződe tanári kara, a városi polg. iskola igazgatója és az elhunyt számos jó barátja és tisztelője vett részt, az elköltözött lelki üdvéért elmondott ima rekészette be.

SZINHÁZ.

(Márcz. 24 — 30-ig.)

Szombat, márcz. 24. **Eszter**, Bibliái énekes színmű 3 felvonásban. Irta: *Zöldi Márton*. — Teljesen értéktelen dolog, kárba vesztett a fáradság, melyet reá fordítottak. Egyetlen kiemelkedő pontja lett volna a „Khol-nidre”, mely azonban *Lorándi* betegsége miatt elmaradt.

Vasárnap, márcz. 25. **Kurucz fufang**. Másodszer, zsűfölt ház előtt. Az előadás még jobb volt, mint az első.

Hétfő, márcz. 26. **Az ördög mátkája**. Népszínmű 3 felvonásban. Irta: *Göczy István*. *Weress Ilona* ō n. és *Eckert Gyula* ur. előnyösen ismert műkedvelőink fellépésével. — Ez az első előadás ebben a szezonban, mely ellen lényegesebb kifogásokat tehetünk. Az a túlságos fesztelenség, mely a színpadon uralkodott nagyon zavarólag hatott. Egyes szereplők a legkomolyabb jelenetek alatt nevettek, a mi egyrészt az illúziót, másrészt másoknak komoly igyekezetét teljesen tönkretette. *Eckert Gyula* urat azonban ez a körülmény egy csopót sem zavarta. Alakítását tökéletesen sikerülnek mondhatjuk. Nagy gyakorlatossága őt már a közönséges műkedvelői színvonal föl emeli. Ugyanczt mondhatjuk *Weress Ilona* urnőről is, ki szintén nagy gyakorlatosságra valló ügyességgel és szép sikerrel alakította a folyton pityergő Sárát. A társulat tagjai közül a legnagyobb dicsérrel emelhetjük ki *Murányi Juliskát* (Anna) kinek komoly, művészi becsyága sohasem tagadja meg magát. *Pálffy Nina* (Judit) igen szépen énekelte.

Kedd, márcz. 27. **A baba**. Ez a kedves operette nagy közönség előtt a legnagyobb hatással került másodszer színrre. Nem is csuda. Kedvesebb, vonzóbb jelenséget el sem lehet képzelni, mint *Gy. Lányai Piroška* e darab czimszerepében. Aratott is ismét olyan sikert, melyre büszke lehet. Pedig még pályája kezdetén áll. Ilyen kezdet után igen szép pályafutást jósolhatunk neki. *Pálffy Nina* Lancelotja, mint már volt alkal-

munk említeni, egyike a művésznő legtökeletosebb alakításainak. Ez alkalommal is, mint mindig, csak szepet és jót mondhatunk róla. *Deák (Hilarius) Perzel M.* (Hilariusné) *Beczkői (La Chanterelle) Gyárfás* (Maximin) és a beteg *Lorándi* szerepét szép sikerrel betöltő *Ervényei* (Loremois) a legnagyobb mértékben hozzájárultak az est fényes sikeréhez.

Szerda, márcz. 28. **Romeó és Julia**. Shakespeare remek tragédiája. *Murányi Juliska* jutalomjátéka. — Nem valami nagy, de válogatott közönség nézte végig ezt az előadást. *Murányi Juliska* a darab választásával megmutatta, hogy mily irányban vonja őt nemes ambíciója. Alakításával pedig ismételtelen kétségtelemné tette azt, hogy él lelkében az a bizonyos isteni szikra, mely az igazán nagy művésznöket élte. Csak idő kell hozzá, hogy a magyar színpad elsőrangú esillagai között foglaljon helyét. Az előadás a maga egészében jó volt. Kiemeljük *Palágyit* (Mercutio) *Vadást* (Lörincez) és *Gyárfást* (Romeo).

Csütörtök, márcz. 29. **Talmi hercegnő**. Hogy ezen darabnak egyáltalán semmi vonzóereje nincs, azt behízonítottá ma a csaknem teljesen üres nézőtér. Pedig az előadás minden tekintetben megfelelő volt. *Pálffy Nina* (Ivonne) és *Gy. Lányai Piroška* (Margeritta) kedvességben és szeretetreméltóságban versenyeztek egymással.

Péntek, márcz. 30. **Henschel fuvaros**. Dráma 5 felvonásban. Irta: *Gerhart Hauptmann*. Nagyon érdekes, az életbe belemarkoló, megrázó dráma, mely sokkal nagyobb közönséget érdemelt volna. A czimszerepét *Palágyi* játszotta tőle megszokott művészetével. Megdöbbenő realizmusa ezuttal sem lépte át azon korlátot, melyet a jóízles az igazi művész elé von. Dicséret illeti még *Szekely Renét* is, ki sok természetességgel és drámai erővel alakította Hannet.

Jutalomjáték. Kedden, április hó 3-án lesz a társulat egyik kedvelt tagjának *Vadász Lajosnak* jutalomjátéka, melyre előre felhívjuk a közönség figyelmét. Színrre fog kerülni a „*A nagyapó*”, Szígligeti kiténő énekes vigjátéka.

A vasgyáros. Ohnet György világhírű és mindig hatásos színműve fogja bezárni az idei színi szezonot április hó 9-én. Ekkor lesz a kardalosos jutalomjátéka. Az előadásban részt fognak venni: *Pápai Pacher Antal* ur városunk szülötte, ki a vidéken mint hősszerelmes szép sikereket aratott, továbbá *Eckert Gyula* ur. Ajánljuk ezen érdekesnek ígérkező estét közönségünk figyelmébe.

Md.

Hirdetmény.

Folyó hó 9, 10, és 11-én néhai Fischer Sámuel házában (Nagy vásártér 167.) butorok, egyéb berendezési tárgyak és egy hajtó kocsi

szabadkézből eladatnak.

Venni szándékozók e tárgyakat fenti időben megtekinthetik.

Sensatio! 40% árengedmény. Sensatio!

Hatóságilag engedélyezett végleges végeladás.

Van szerencsem a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy 37 év óta fennálló

divat-, rövid- és diszmi-áru üzletemet

teljesen feloszlatom, emélfogva

hatóságilag engedélyezett végleges

NAGY VÉGELADÁST

rendezek,

melyre a n. é. közönség figyelmét felhívni bátorodom.

Az összes bolti berendezés és állványok jutányos áron eladatnak.

Aa nagyérdemű közönség pártfogását kéri

Sternberg M.

Sensatio! 40% árengedmény. Sensatio!

5546. szám.
tkv. 899.

Árverési hirdetmény.

A bács-almási kir. jbróság mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint a jankováci takarekpenztár részény társaságnak Kiss Ambrus jankováci lakos ellen az árverés 625 frt. tőkekövetelés ennek 1899. évi február hó 4-től járó 8% kamatai 41 frt 95 kr. eddig megállapított 11 frt 80 kr. ezuttal és még felmerülendő költségeknek kielégítésé végett az 1881. évi LX. t. cz. 144. és 146. §§-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén lévő a jankováci 1696. sz. betétben A. I. alatt felvett 44. hr. 216. ó. i. sz. ház és beltelekre 160 frt. — az ugyanott A. II. a. felvett 7218/2. és 7219/2. hrsz. ingatlanokra 99 frt. — az ottani 1346. sz. betétben A. 1. alatt felvett 49/3. hr. számú szántóföldre 3 frt. — és az ottani 2166. sz. betétben A. 1. 3503. hr. sz. a. felvett szőlőre 184 frt kiküldési árban ezennel elrendeltetik és annak Jankovác közönség házában leendő megtartására 1900. évi április hó 27-ik napjának d. e. 10 órája kitűztetik, mely alkalommal a jelzett ingatlanok a kiküldési árban alul is eladtni fognak.

Árverezők tartoznak kiküldési ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldöttnek átadni.

Vevő köteles a vételárat három egyenlő részletben és pedig az első részletet az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap, a másodikát 60 nap, a harmadikat 90 nap alatt az árverés jogerőre emelkedésétől számított 5 % kamatokkal együtt a szabadkai m. kir. adóhivatalba befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

A részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkvi. hatóság irattárában és Jankovác község házában megtekinthetők.

A kir. jbróság mint tkvi. hatóság.

B.-Almásón, 1900. évi január hó 23-ik napján.

Ficzere,
kir. albiró.

20% engedményt kap mindenki.

GUMMI

és halhólyag, az egyedüli legbiztosabb, legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható óvszer férfiak és nők részére. Ára tuezatonként eredeti párisi minőségben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.—. Bouts americ. tuezatja frt 3.—, 4.— és frt 5.—. Női óvszerek: Hasse tanár-féle frt 2.—, Mensinga tanár-féle frt 2.50. dr. Earlet-féle frt 3.— darabonként. Ezen női óvszerek százszor is használhatók.

Hölyg szivacsok, valódi párisi, tuezatonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—.

Diana öv havi két nőnek, legjobb a világon, drbja frt 2.50.

Kimerítő árjegyzék zárt borítékban ingyen és bérmentve.

Megrendeléseket pontosan és diszertan eszközöl utánvél mellett vagy a pénz előleges beküldése után

J. REIF,
Bécs, Brandstätte 3.
1881-ben alapított hírneves ligonai specialista cég.

ki e hirdetésre hivatkozik!

Le Griffon

valódi francia

szivarkapapír és hüvely.

Kapható minden jobb kereskedésben.

16537. szám.
tkv. 899.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. bíróság mint tkvi hatóság részérő-közírré tétetik, miszerint **Tury Mátvás** ügyvéd által képviselt **bajai takarékpénztár** végrehajtott javára **Balogh Bertha** bajai lakos ellen az árverés 191 fr. 16ke követelés ennek 1897. évi november hó 1-16l járó 8% kamatai 30 frt 80 kr. ez eddig megállapított 13 frt 50 kr. ezuttali és a még felmerülendő költségeknek kielégítése végett az 1881. évi LX. t. cz. 144. és 146. §-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén levő a bajai 1560. sz. betétben A. I. 1-2 sor 3205. és 3206 hrsz. alatt foglalt 161. ö. i. sz. házra és belfelekre 524 frt kiküldési árban ezennel elrendeltetik és annak a kebelbeli tkvi árverési helyiségben (Mikolics-féle ház) leendő megtartására az 1900. évi április hó 19-ik napjának délután 3 óraja kitűzetik, mely alkalommal a jelzett ingatlan a kiküldési áron alul is eladatni fog.

Árverezők tartoznak a kiküldési ár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldöttnek átadni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első részletet az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap, a másodikat 60 nap, a harmadikat az árverés jogerőre emelkedésétől számított 90 nap alatt 5% kamatokkal együtt a bajai m. kir. adóhivatalba lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

A részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkvi. hatóság irattárában és Baja város kapitányi hivatalánál megtekinthetők.

Kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság.

Baján, 1899. évi december hó 7-én.

TEMMER,
kir. aljbíró.

A legjobb

szájviz,

melyet 50 év óta Oppolzer udv. tanácsos, Schmitzler, Kainzbauer tanárok és sokan mások ajánlanak, dr. J. G. Popp bécsi cs. és kir. udvari fogorvos

Anatherin szájvize

1 frt 40 kros 1 frtos és 50 kros üvegekben.

Meglepo hatású, minden száj és fogbetegség, fogfájás, szájbüz és rossz fogak ellen. Erősíti a foglúst, megóvja a fogakat a késő öreg-ségig, védi a rágó szerveket rothadás ellen.

Fogpor 63 kr. Anatherin fogpaszta üvegdobozokban 70 kr., esomagban 35 kr. Fogtömő 1 frt. Aromatikus növény szappan bőrtisztítatlanság ellen 30 kr. Minden gyógytárban, drogeriában és illatszerkeresésben.

Csak akkor valódi, ha ilyen üvegekben, kék címleppal, francia nyelven arany nyomással és czéggemmel.

Kapható minden gyógyszerárban, drogueriában és illatszerárban.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalom-ossillapító bedörzslésként alkalmazatik köszvénynél, csúznál, tagzaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzslésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten**. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbirtéki utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” vedjgy és Richter czéggjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

RICHTER F. AD. és társa, Rudolfstadti cs. és kir. udvari szállítók.

VÉGELADÁS.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a városi palotában lévő

ARANY-, ÉKSZER- ÉS ÓRÁS ÜZLETEMET

végkép feloszlatom, ennél fogva

NAGY VÉGELADÁST

rendezek, mely alkalommal az összes áruk mélyen leszállított áron adatnak el.

Végeladásom csak április hó végéig tart.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztetlettel

RÁKOSI LIPÓT
UTÓDA.

Legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény

JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Kézpénzben fizetendő.	jutalom nyer. á	Korona
1		60000
1		40000
1		20000
2		10000
1		9000
1		8000
1		7000
2		6000
1		4000
5		2000
1		2500
7		2000
3		1500
31		1000
67		500
3		300
432		200
763		100
1238		50
90		30
31700		20
3900		17
4900		13
50		10
3900		8
2900		4

50,000 nyer. és jut. összegben 13.160,000

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró m. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

penznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét penznyereménnyel huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztály-sorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160.000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek a tervszerű árai az I. osztályhoz:

egy nyolczad (1/8) frt —.75 vagyis 150 korona
egy negyed (1/4) frt 1.50 vagyis 3.— korona
egy fél (1/2) frt 3.— vagyis 6.— korona
egy egész (1) frt 6.— vagyis 12.— korona

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében; Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

folyó évi április hó 10-ig,

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

— BANKHÁZ —

Budapest, V., Váci-körút 4 a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőknek: és pedig rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.

Rendelővel levágandó **Török A. és Társa főelárusítók Budapest.**

Kérek részemre I. osztályu magy. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget kor. összegben, | utánvételezni kérem | A nem tetsző törlendő.

Pontos czim.

Hirdetmény.

Nagy választékban levő, szép példányu, korai termőképességgel bíró **gyümölcsfa-csemetéimet**, ugyszintén **szőlővesszőimet**, nemkülönben saját termésü, tisztán kezelt ó- és 1899. évi termésü boraim, végül a telepemen előállított borcognacom és tiszta törköly-pálinkám eladását van szerencsém közhírré tenni.

A bornak és szesznek kicsinybeni eladását **Dallman Benő** helybeli kereskedő ur eszközli.

A gyümölcsfa-csemeték és szőlővesszők eladása telepemen is történik.

1. A eseresnye-, megy- és őszibarack-fácska ára darabonként	60 fill.	
2. Alma-, körte-, szilva-, ringló-, kajszibarack stb. fácskának ára drbként	50 fill.	
3. Válogatva a fácskák drbként 10 fillérral többre kerülnek.		
4. Nemes kadarka-szőlővessző ára 1000 darabonként	6 kor.	} szőlővesszők.
5. Olasz rizlingi, zierfandli (ezerjő), bakator, hamvas burgundi, trámini 100 d. 8	
6. Nagy burgundi, mustos fehér, rajnai rizling s fehér chasselas 1000 drb 10	
7. Piros chasselas 1000 darabonként	16	
8. Passatuti és piros muskotály 1000 darabonként	30	
9. Az előgyökereztetett vessző 1000 darabonként	6 koronával több.	
10. Gyökeres olasz rizlingi 1000 drb.	20 kor.	
11. Gyökeres piros muskotály (muscate de capucin) készlet 500 drb, 100 drb.	6 ..	
12. Törköly-pálinka 1 literes üveggel	2 kor.	} kicsinyben csak Dallman úrnál kapható.
13. Borcognac $\frac{7}{10}$ literes üveggel	3 kor.	
14. Rizlingi ó-bor 1 literes üveggel	1 kor.	
15. Nagy burgundi siller 100 literenként	40 korona.	
16. Rizlingi siller 100 literenként	50 korona.	

Minden fáradozásom a gyümölcsfa-tenyésztés terén a tisztelt közönség részéről a legnagyobb elismerésben részesül s tisztelt vevőim, mert oly annyira kielégítést nyernek, fácskáimról lépten nyomon dicséretet mondanak; minden reclamnál pedig hangzatosabb és nyomósabb ezen dicséret és maga a százszor bebizonyított fényes eredmény.

Szőlővesszőim, miután ősszel lehuzva és betakarva lettek, egészségesek és ültetésre alkalmasak.

Baján, 1900. évi február hóban.

Tisztelettel

Schleicher Antal.